

Postacím: 1535 Budapest, Pf. 773.

ALKOTMÁNYBÍROSÁG	
Ügyszám: IV/2069 - 2 /2020	
Érkezett: 2021 FEBR 04.	
Példány: 1	Kezelőiroda:
Melléklet: 0 db	

Prukner Gábor polgármester Kaposmérő Községi Önkormányzat ()
() nevében, mint kérelmező az alábbi

terjesztem elő hivatkozással dr. Bitskey Botond főtitkár úr IV/2069-1/2020. számú hiánypótlási felhívására;

Kérem a Tisztelt Alkotmánybíróságot, hogy állapítsa meg az 535/2020. (XII. 1.) Korm. rendelet 1. § (1) bekezdése a Magyarország Alaptörvénye B) cikk (1) bekezdésének, a 31. cikk (3) bekezdésének és a 32. cikk (1) bekezdés h) pontjának sérelme miatti alaptörvényellenességét, és az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLII. törvény 41. § (1) bekezdése alapján semmisítse meg azt.

Kérelmem indokolásaként az alábbiakat adom elő:

A koronavírus-világjárvány nemzetgazdaságot érintő hatásának enyhítése érdekében szükséges helyi adó intézkedésekről szóló 535/2020. (XII. 1.) Korm. rendelet a Magyar Közlöny 2020. évi 265. számában 2020. december 1-jén lett kihirdetve. A 535/2020. (XII. 1.) Korm. rendelet a kihirdetést követő napon, azaz 2020. december 2-án lépett hatályba.

A hatálybalépését megelőzően, 2020. november 26-án alkotta meg és hirdette ki a Kaposmérő Községi Önkormányzat a magánszemélyek kommunális adójáról szóló 12/2003. (XII. 17.) rendelet módosításáról szóló 15/2020. (XI.26.) rendeletét, amely a 2021. évi magánszemélyek kommunális adója mértékét meghatározta.

A sérelmezett jogszabály hatályosulása folytán a szabályosan, a Magyarország Alaptörvénye, a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény, a helyi adókról szóló 1990. évi C. törvény és a Magyarország gazdasági stabilitásáról szóló 2011. évi CXCV. törvény vonatkozó rendelkezései alapján, a 2011. évi CXCV. törvény 32. §-a által

megállapított határidőben meghozott önkormányzati rendelet alkalmazására nem kerülhet sor, ezért a jogsérelem közvetlenül, bírói döntés nélkül következett be.

A jogszabályok által okozott jogsérelem esetén nincs lehetőség a bírói út igénybevételére, ennek megfelelően ilyen tartalmú eljárás kezdeményezésére nem került sor.

Az 535/2020. (XII. 1.) Korm. rendelet kihirdetését követő 180 napon belül az indítványozó az alkotmányjogi panaszt az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény 30. § (1) bekezdésében meghatározott határidőn belül terjesztette elő.

A sérelmezett jogszabályi rendelkezés a Kaposmérő Községi Önkormányzat, mint a 2011. évi CLXXXIX. törvény 41. § (1) bekezdése alapján létrejött jogi személy jogait és érdekeit közvetlenül érinti. A sérelmezett 535/2020. (XII. 1.) Korm. rendelet 1. § (1) bekezdése kimondja, hogy: „A 2021. évben végződő adóévben a helyi adó és a települési adó mértéke nem lehet magasabb, mint az ugyanazon helyi adónak, települési adónak az e rendelet hatályba lépése napján hatályos és alkalmazandó önkormányzati adórendeletben megállapított adó mértéke.”

A Magyarország gazdasági stabilitásáról szóló 2011. évi CXCV. törvény 32. §-a alapján a helyi adóról szóló önkormányzati rendelet megalkotásával vagy a hatályos rendelet módosításával és e rendeletek tárgyát megelőző év november 30-ig történő kihirdetésével el kell döntenie, hogy változtat-e az érvényben lévő adórendeleten, amely a következő év önkormányzati költségvetésének egyik saját bevételi lába. Az 535/2020. (XII. 1.) Korm. rendelet a Stabilitási tv. szabályát nem módosította. Következésképpen a változtatásban érintett helyi önkormányzatok az 535/2020. (XII. 1.) Korm. rendelet kihirdetését (2020. december 1.) és hatálybalépését (2020. december 2.) megelőzően már 2020. november 30-áig megalkották és kihirdették a 2021. évre vonatkozó helyi adó rendeleteiket.

A jogalkotás egyik, a Magyarország Alaptörvénye B) cikk (1) bekezdéséből levezetett követelménye {34/2014. (XI. 14.) AB határozat, Indokolás [57]-[59]}, hogy a jogszabály kihirdetése és a hatálybalépése között kellő felkészülési időnek kell eltelnie. „Az Alkotmánybíróság irányadó gyakorlata értelmében jogállami követelmény, hogy a jogszabály hatálybalépésének időpontját úgy kell meghatározni, hogy kellő idő maradjon a jogszabály alkalmazására való felkészülésre. A felkészülési idő "egy jogszabály megalkotása és kihirdetése, illetve hatálybalépése, azaz normatív hatásának kifejtése között eltelt idő" [165/2011. (XII. 20.) AB határozat, ABH 2011, 478, 498.].

Az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdésében rögzített jogállamiságból levezetett jogbiztonság követelménye a jogszabály hatálybalépése időpontjának megállapítására vonatkozóan azt a kötelezettséget hárítja a jogalkotóra, hogy kellő időt biztosítson

- a jogszabály szövegének megismerésére;
- a jogalkalmazó szervek számára a jogszabály alkalmazására való felkészüléshez;
- a jogszabállyal érintett szervek és személyek számára annak eldöntéséhez, hogy miként alkalmazkodjanak a jogszabály rendelkezéseihez.

Az Alkotmánybíróság rámutat arra is, hogy annak vizsgálatát, hogy a felkészülési idő megfelelő-e, illetve, hogy sérti-e a jogbiztonság követelményét, a szabályozás tartalmi változásaira figyelemmel kell elvégeznie {összefoglalóan: 6/2013. (III. 1.) AB határozat, Indokolás [233]–[236], megerősítette: 20/2014. (VII. 3.) AB határozat, Indokolás [122]}.

„A jogbiztonságot súlyosan sérti, ha az új, illetve többletkötelezettségeket előíró jogszabályi rendelkezés kihirdetése és hatályba lépése közötti felkészülési idő elmarad vagy olyan rövid, hogy nyilvánvaló, hogy a jogszabály címzettjei jóhiszeműségük, legjobb szándékuk és igyekezetük ellenére sem – vagy csak rendkívüli erőfeszítések árán – tudnának kötelezettségeiknek eleget tenni. Ellentétes a jogállamiság elvével, ha a kellő felkészülési idő hiányából eredően a jogszabály címzettjei a megváltozott rendelkezéshez való alkalmazkodás rendkívüli nehézsége miatt nyilvánvalóan, illetve az új szabályozás megismerhetőségének hiányában valószínűsíthetően jogsértő helyzetbe kerülnek; különösen, ha emiatt joghátrányok is érik (érhetik) őket.” {6/2013. (III. 1.) AB határozat, Indokolás [239]}.

Az 535/2020. (XII. 1.) Korm. rendelet a jogalkotásról szóló 2010. évi CXXX. törvény 2. § (2) bekezdésében foglaltakkal ellentétesen, a hatálybalépését megelőző időre állapít meg kötelezettséget és korlátozza a helyi önkormányzatoknak a Magyarország Alaptörvényében és a helyi adókról szóló 1990. évi C. törvényben megállapított adómegállapítási jogát. A Magyarország Alaptörvénye B) cikk (1) bekezdésében meghatározott – a jogállamiságból az Alkotmánybíróság által több határozatában levezetetten jogbiztonságot sérti a kellő felkészülési idő hiánya, és ezért álláspontunk szerint az 535/2020. (XII. 1.) Korm. rendelet 1. § (1) bekezdése alaptörvény-ellenes.

Az 535/2020. (XII. 1.) Korm. rendelet 1. § (1) bekezdésének rendelkezése alapján az önkormányzat a 2020. évben végződő adóévben a helyi adó és a települési adó mértékén nem változtathat oly módon, hogy az magasabb legyen, mint ugyanazon adónak a rendelet hatályba lépésének napján hatályos önkormányzati adó rendeletében megállapított adómérték.

Az 535/2020. (XII. 1.) Korm. rendelet 1. § (1) bekezdésének rendelkezése álláspontunk szerint továbbá ellentétes Magyarország Alaptörvényének 32. cikk (1) bekezdés h) pontjában foglaltakkal, korlátozza az önkormányzat alkotmányos, Alaptörvényben biztosított és államilag is elismert rendelkezési és szabályozási autonómiáját.

Magyarország Alaptörvényének 32. cikk (1) bekezdés h) pontjának rendelkezése kimondja ugyanis, hogy a helyi önkormányzat a helyi közügyek intézése körében törvény keretei között dönt a helyi adók fajtájáról és mértékéről. A Magyarország Alaptörvényéhez fűzött jogi kommentár kiemeli, hogy az adómegállapítás joga az 1997. évi XV. törvénnyel kihirdetett Helyi Önkormányzatok Európai Chartában is garantált önkormányzati jogosultság. Az önkormányzat döntési jogosultsága e tekintetben igen széleskörű, így dönthet arról, hogy kivete-e helyi adót, az alkalmazott adó fajtáiról, azok konkrét mértékéről, a kedvezményekről és egyes eljárási szabályokról. A sérelmezett jogszabályi rendelkezés az Alaptörvényben biztosított alapvető önkormányzati jogot érinti.

Figyelmet érdemel, hogy a Kormány a sérelmezett jogszabályt a Magyarország Alaptörvénye 53. cikk (2) bekezdésében meghatározott eredeti jogalkotói hatáskörében hozta meg. Az Alaptörvény 53. cikk (2) bekezdése úgy rendelkezik, hogy: „A kormány veszélyhelyzetben rendeletet alkothat, amellyel – sarkalatos törvényben meghatározottak szerint – egyes törvények alkalmazását felfüggesztheti, törvényi rendelkezésektől eltérhet, valamint egyéb rendkívüli intézkedéseket hozhat.”

A Magyarország Alaptörvénye 31. cikk (3) bekezdése szerint a helyi önkormányzatokra vonatkozó szabályokat sarkalatos törvény határozza meg. Az 535/2020. (XII. 1.) Korm. rendelet Magyarország Alaptörvényében és Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvényben, mint sarkalatos törvényben meghatározott szabályt korlátoz, sértve Magyarország Alaptörvénye 31. cikk (3) bekezdésének rendelkezését.

A Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény, mint sarkalatos törvény a veszélyhelyzetben alkotható kormányrendeletekről nem tartalmaz rendelkezést.

A Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény 5. §-a azonban kimondja, hogy a helyi önkormányzatok által ellátott, a Magyarország Alaptörvénye 32. cikk (1) bekezdésében rögzített feladat- és hatáskörök jogszerű gyakorlása alkotmánybíróági és bírósági védelemben részesül.

A Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény 112. § (1) bekezdése úgy rendelkezik, hogy: „A helyi önkormányzat feladataihoz igazodóan választja meg a gazdálkodás formáit és pénzügyi előírások keretei között önállóan alakítja ki az érdekeltségi szabályokat. A helyi önkormányzat a feladatai ellátásának feltételeit saját bevételeiből, más gazdálkodó szervektől átvett bevételekből, valamint központi költségvetési támogatásból teremti meg.”

A Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény 106. § (1) bekezdés a) pontja alapján: „e törvény alkalmazásával saját bevétel a helyi adók”.

A sérelmezett 535/2020. (XII. 1.) Korm. rendelet a helyi adó megállapításával kapcsolatos önkormányzati jogokat szűkítette az alaptörvényben megfogalmazottaktól eltérően.

Utalni kívánunk továbbá a helyi adókról szóló 1990. évi C. törvény 6. § c) pontjában foglaltakra, amely szerint az önkormányzat adó megállapítási joga arra terjed ki, hogy az adó mértékét megállapítsa.

A települési önkormányzat adómegállapítási jogát pedig a helyi adókról szóló 1990. évi C. törvény 7. §-ában meghatározottak korlátozhatják csupán.

Továbbá nyilatkozom, hogy az alkotmányjogi panasz indítványunkkal összefüggésben hozzájárulunk az indítványozó önkormányzat és képviselője nevének nyilvánosságra hozatalához az Alkotmánybíróság honlapján és nyilvánosan közzétett döntésében.

Kelt: Kaposmérő, 2021.02.01.

Prukner Gábor polgármester

Kaposmérő Községi Önkormányzat

[Redacted signature area]

Indítványozó

